

KINH NGHIỆM CỦA QUẬN BA ĐÌNH (HÀ NỘI) VỀ TUYÊN TRUYỀN, PHỔ BIẾN VÀ GIÁO DỤC PHÁP LUẬT

■ PHẠM VĂN CHANH (*)

Trong những năm qua, quán triệt sâu sắc Chỉ thị 32-CT/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng, Chỉ thị 27-CT/TU của Thành uỷ Hà Nội, công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật tới cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân luôn là một trong những nhiệm vụ thường xuyên, được sự quan tâm, chỉ đạo sát sao của các cấp uỷ Đảng, chính quyền từ quận đến cơ sở.

Công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật (PBGDPL) trên địa bàn quận đã đạt được nhiều kết quả đáng ghi nhận, thu hút được các ban, ngành, đoàn thể từ quận đến cơ sở tích cực tham gia, đồng thời có sự phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chuyên môn như Thanh tra quận, Phòng Tư pháp, Ban Chỉ huy quân sự quận, Chi cục Thuế, Công an quận... Nội dung tuyên truyền phong phú, được chọn lọc thông qua việc khảo sát, nắm bắt nhu cầu tìm hiểu pháp luật của từng nhóm đối tượng và đặc điểm cụ thể ở địa phương, cơ sở, từ đó tập trung tuyên truyền, giới thiệu các văn bản quy phạm pháp luật mới như: Luật Nghĩa vụ quân sự, Pháp lệnh Dân quân tự vệ, Luật Quản lý thuế, Luật Khiếu nại tố cáo, Luật Cư trú...

Cùng với sự phong phú về nội dung, các hình thức tuyên truyền

phổ biến pháp luật cũng đa dạng và có nhiều đổi mới. Nhiều địa phương, đơn vị đã phát huy hiệu quả của mạng lưới truyền thanh cơ sở, công tác hoà giải, công tác giáo dục chính trị tư tưởng, tuyên truyền PBGDPL thông qua quy ước, hương ước, tổ chức thi tìm hiểu pháp luật của Đoàn thanh niên, Hội phụ nữ, các nhà trường... thu hút đông đảo các tầng lớp nhân dân tham gia.

Đội ngũ cán bộ làm công tác tuyên truyền PBGDPL từ quận đến cơ sở từng bước được kiện toàn, pháp triển cả về số lượng và chất lượng, góp phần quan trọng nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền PBGDPL ở cơ sở. Hội đồng phối hợp công tác phổ biến giáo dục pháp luật (HĐPHGDGPBL) của quận được thành lập gồm 17 thành viên do Phòng Tư pháp là cơ quan thường trực. Chỉ đạo 14 phường thành lập HĐPHGDGPBL gồm 168 đồng chí. Các HĐPHGDGPBL đã tham mưu tích cực cho cấp uỷ Đảng, chính quyền ban hành các văn bản chỉ đạo về công tác tuyên truyền giáo dục pháp luật, xây dựng và triển khai có hiệu quả chương trình phổ biến giáo dục pháp luật của Chính phủ.

Hàng năm, HĐPHGDGPBL đã tổ chức các hội nghị phổ biến văn bản pháp luật mới, phát hành

hàng trăm nghìn tờ gấp tới các hộ gia đình với nội dung tuyên truyền về quy chế dân chủ, bầu cử HĐND các cấp, bầu cử Quốc hội khoá XII, cuộc vận động toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá, tuyên truyền giáo dục kiến thức quốc phòng... Cung cấp gần 1000 sổ tay nghiệp vụ hoà giải, sổ tay pháp luật, các văn bản pháp luật mới, biên soạn bản tin Ba Đình (300 bản /tháng), tờ gấp, tài liệu tuyên truyền, tổ chức hàng trăm lượt xe tuyên truyền cổ động, 522 pa-nô khẩu hiệu, tăng cường công tác tuyên truyền miệng thông qua đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên trong các đợt cao điểm nhằm tuyên truyền, phổ biến kiến thức pháp luật đến nhân dân. Tổ chức 9 cuộc thi tuyên truyền pháp luật như: hoà giải viên giỏi, phòng chống ma tuý, cải cách hành chính, gia đình văn minh hạnh phúc, hội thi "Lao động - Công đoàn - Phòng chống tham nhũng"... Tổ chức trợ giúp pháp luật miễn phí cho nhân dân và học sinh các trường THCS trên địa bàn quận, thành lập chi nhánh trợ giúp pháp lý tại phường Ngọc Khánh, chi nhánh đã tuyên truyền, tư vấn, trợ giúp pháp luật miễn phí cho hàng trăm lượt đối tượng chính sách, người nghèo và trẻ em trên địa bàn.

Trong những năm qua, công tác phối hợp giữa các cơ quan để tuyên truyền, giáo dục, phổ biến

(*) Phó Bí thư Quận uỷ, Chủ tịch UBND quận Ba Đình

pháp luật có hiệu quả và chiều sâu như: tổ chức bồi dưỡng tập huấn nghiệp vụ kiến thức pháp luật, tuyên truyền trợ giúp pháp lý, hoà giải, biên soạn và phát hành bản tin Ba Đình, tờ gấp pháp luật, hỏi đáp pháp luật, tủ sách pháp luật, bản tin công tác ĐSKHHGD, cung cấp thông tin lên Cổng giao tiếp điện tử thành phố... Đặc biệt công tác tuyên truyền trên hệ thống phát thanh 14 phường được quan tâm, duy trì và tăng thời lượng phát thanh các văn bản pháp luật mới được ban hành; cung cấp tài liệu tuyên truyền, hướng dẫn Ban tư pháp phường xây dựng kế hoạch, nội dung chương trình phát thanh, chú trọng tuyên truyền nội dung Luật Khiếu nại tố cáo và tuyên truyền sâu rộng các văn bản pháp luật, qua đó giúp nhân dân hiểu và tự giác chấp hành, tránh việc không hiểu biết pháp luật dẫn đến tranh chấp, khiếu kiện vượt cấp.

Bên cạnh đó, công tác tuyên truyền giáo dục pháp luật trong các trường học được đặc biệt coi trọng. Hội đồng PBGDPL quận thường xuyên tổ chức các buổi tập huấn, nói chuyện chuyên đề pháp luật cho giáo viên và học sinh, triển khai kế hoạch tuyên truyền phổ biến giáo dục pháp luật và trợ giúp pháp lý miễn phí cho học sinh, xây dựng và triển khai chương trình giáo dục pháp luật lồng ghép với môn học giáo dục công dân và các hoạt động ngoại khoá như tìm hiểu Luật An toàn giao thông, phòng chống ma tuý học đường, triển khai đề án phòng chống tội phạm trong các nhà trường.

Quận luôn quan tâm xây dựng và củng cố đội ngũ báo cáo viên,

hoà giải viên, tuyên truyền viên pháp luật tại cơ sở gồm 728 đồng chí, đây là những hạt nhân quan trọng góp phần tích cực trong việc đưa pháp luật vào cuộc sống. Các tổ hoà giải cơ sở thường xuyên được củng cố, kiện toàn, hoạt động theo quy chế. Trong 3 năm qua tỷ lệ hoà giải thành đạt 89%, có hoà giải viên (phường Trúc Bạch) một năm hoà giải thành 26 vụ việc.

Bên cạnh những hoạt động tuyên truyền trên, một trong những loại hình phổ biến pháp luật có hiệu quả là việc lồng ghép tuyên truyền qua các buổi sinh hoạt câu lạc bộ của Hội CCB, Hội phụ nữ, Đoàn thanh niên, CLB phòng chống ma tuý, HIV-AIDS, CLB tiên hôn nhân... thành lập tổ tư vấn pháp luật miễn phí tại LĐLĐ quận để trợ giúp pháp lý cho cán bộ, công chức và công nhân lao động trên địa bàn quận.

Thông qua việc triển khai thực hiện phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan để tuyên truyền, giáo dục phổ biến pháp luật đã góp phần ổn định an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn, giảm thiểu các tranh chấp, vi phạm pháp luật, hạn chế sự gia tăng tội phạm, tệ nạn xã hội, giảm đơn thư khiếu nại, tố cáo và khiếu nại, tố cáo vượt cấp, tạo môi trường lành mạnh, góp phần hoàn thành các chỉ tiêu kinh tế - xã hội ở địa phương.

Các cấp uỷ Đảng, chính quyền, đoàn thể từ quận đến cơ sở đặc biệt coi trọng công tác tuyên truyền, giáo dục để các tầng lớp nhân dân tự giác chấp hành chính sách pháp luật của Nhà nước. Tập trung tuyên truyền bằng nhiều hình thức để cán bộ,

đảng viên và nhân dân thực hiện quy định về các biện pháp nhằm bảo đảm an toàn giao thông, văn minh đô thị, đội mũ bảo hiểm khi đi xe máy. Đặc biệt trong lĩnh vực giải phóng mặt bằng, quận đã chỉ đạo các cơ quan chức năng phối hợp làm tốt công tác tuyên truyền, phổ biến như: công khai chính sách bồi thường, niêm yết phương án đền bù của từng hộ, xây dựng quy chế bán nhà tái định cư, chính sách khen thưởng... làm cho nhân dân hiểu và tự giác chấp hành, đồng thời hạn chế tình trạng tiêu cực trong giải phóng mặt bằng. Trong 10 năm quận đã hoàn thành hàng trăm dự án với diện tích đất thu hồi hơn 1 triệu m², nhiều dự án trọng điểm phức tạp nhưng đã tập trung giải quyết có hiệu quả như: núi Voi Phục - Cầu Giấy, Giang Văn Minh - Đội Cấn, Đào Tấn - Đề Bưởi, Bảo tàng Chiến thắng B52... là quận đầu tiên trong nước được tặng thưởng Huân chương Lao động hạng ba về công tác giải phóng mặt bằng. Từ khi có Quyết định 89 của Thủ tướng Chính phủ về thí điểm thành lập Thanh tra xây dựng xã, phường, việc phối hợp tuyên truyền trong tầng lớp nhân dân đã mang lại hiệu quả rõ nét, cán bộ đảng viên và các tầng lớp nhân dân có ý thức chấp hành các quy định về quản lý trật tự xây dựng; hiện nay tỷ lệ xây dựng có phép trong toàn quận đạt 92%.

Từ những kết quả đã đạt được trong thời gian qua, chúng tôi ý thức sâu sắc rằng công tác phối hợp giữa các cơ quan để nâng cao hiệu quả tuyên truyền giáo dục phổ biến pháp luật ở cơ sở đã góp phần quan trọng trong việc đưa

pháp luật vào cuộc sống. Thông qua các hội nghị, cuộc thi tìm hiểu pháp luật, các tài liệu tuyên truyền, phát thanh... các tầng lớp nhân dân trên địa bàn đã có điều kiện nâng cao ý thức chấp hành pháp luật. Mặc khác, do sự phối hợp đồng bộ, chặt chẽ giữa HĐPHGDPL từ quận đến cơ sở với Ban Tuyên giáo Quận uỷ, Trung tâm Bồi dưỡng chính trị, Phòng Văn hoá thông tin quận... thông qua các buổi tập huấn, tài liệu tuyên truyền, hội thi, hiệu quả công tác tuyên truyền giáo dục pháp luật được nâng lên rõ rệt, tiếp tục nâng cao kiến thức pháp luật cho cán bộ, đảng viên và nhân dân.

Thực tế lãnh đạo, chỉ đạo tuyên truyền, phổ biến pháp luật địa bàn quận Ba Đình trong những năm qua cho thấy cần tập trung thực hiện những giải pháp chính sau:

Một là, tiếp tục đổi mới hình thức, nội dung các chương trình bồi dưỡng nghiệp vụ của Trung tâm bồi dưỡng chính trị quận đối với đội ngũ cán bộ cơ sở như bồi dưỡng nghiệp vụ cho bí thư chi bộ, tổ trưởng dân phố, thanh tra nhân dân, đại biểu Hội đồng Nhân dân... qua đó nâng cao kiến thức pháp luật cho đội ngũ cán bộ cơ sở. Đây chính là lực lượng quan trọng trực tiếp tuyên truyền, phổ biến kiến thức pháp luật đến nhân dân.

Hai là, cần tăng cường đầu tư, nâng cấp chất lượng của các thiết chế văn hoá ở cơ sở như nhà văn hoá, thư viện và các tủ sách pháp luật, các câu lạc bộ... Tiếp tục nâng cao chất lượng hoạt động để hệ thống đài truyền thanh phường phát huy vai trò quan trọng thiết

thực chuyển tải các chủ trương chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước đến với mọi tầng lớp nhân dân.

Thực tế cho thấy, hệ thống đài truyền thanh 14 phường là phương tiện có khả năng truyền tin nhanh, kịp thời, gần gũi với người dân ở cơ sở, nội dung bài phát thanh là những quy định pháp luật liên quan thiết thực đến đời sống hàng ngày của nhân dân, giải đáp kịp thời những băn khoăn thắc mắc về chính sách pháp luật. Đồng thời, có thể lựa chọn thời gian phát thanh phù hợp với tập quán sinh hoạt của nhân dân, có khả năng tác động tới nhiều đối tượng trong cùng một thời gian, phạm vi tác động rộng, số lượng người nghe đông đảo, tiết kiệm được thời gian, công sức và tiền của vì không phải tập trung dân tới một địa điểm để phổ biến pháp luật. Đây là phương tiện truyền thông rất hữu hiệu để phản ánh thực tiễn thi hành, chấp hành pháp luật ở địa phương, nêu gương người tốt, việc tốt trong thực hiện, chấp hành pháp luật, đồng thời phê phán những cá nhân, hộ gia đình có hành vi vi phạm quy ước, nếp sống văn hoá, vi phạm pháp luật trên địa bàn. Trong những năm qua quận Ba Đình đã áp dụng có hiệu quả phương tiện đài truyền thanh trong giải phóng mặt bằng các dự án trên địa bàn. Thông qua hệ thống đài truyền thanh 14 phường (có lúc quận còn thành lập riêng mạng truyền thanh cho công tác giải phóng mặt bằng) đã thông tin kịp thời các chính sách giải phóng mặt bằng, biểu dương các hộ gương mẫu tự nguyện di chuyển, bàn giao mặt bằng,

đồng thời công khai phê phán các hộ dân có biểu hiện chây ì, chống đối. Cách làm này mang lại hiệu quả cao, tạo "áp lực" để các hộ dân nhanh chóng thực hiện chính sách giải phóng mặt bằng.

Ba là, thường xuyên chỉ đạo các ngành nội chính phối hợp với chính quyền các phường đẩy mạnh công tác xét xử lưu động, nhất là các vụ án về ma tuý, tệ nạn xã hội. Thực tế cho thấy các vụ án được xét xử lưu động thu hút số lượng người tham dự rất đông. Thông qua việc giải quyết, xét xử các vụ án, đặc biệt qua các phiên toà lưu động, các thẩm phán, hội thẩm nhân dân đã tích cực phổ biến, tuyên truyền giáo dục pháp luật cho các bị cáo, đương sự cũng như nhân dân, qua đó có tác dụng nâng cao nhận thức pháp luật, hạn chế các tệ nạn xã hội và vi phạm pháp luật, góp phần vào công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm.

Bốn là, tăng cường đầu tư kinh phí trang bị tủ sách pháp luật của quận và các phường, nhất là tủ sách pháp luật tại các khu dân cư giúp cho việc cập nhật đầy đủ các văn bản pháp luật mới tới các tầng lớp nhân dân trên địa bàn quận khi có nhu cầu cần tra cứu, tìm hiểu pháp luật, đồng thời cung cấp một số văn bản pháp luật mới, cần thiết cho cán bộ lãnh đạo để thuận lợi cho quá trình giải quyết công việc.

Năm là, coi trọng nâng cao chất lượng các tổ hoà giải cơ sở, thường xuyên bồi dưỡng nghiệp vụ hoà giải và những lĩnh vực pháp luật được vận dụng trong công tác hoà giải để đội ngũ cán bộ hoà giải có thêm kiến thức

pháp luật, làm tốt vai trò "trung gian" nhằm hạn chế thấp những mâu thuẫn phát sinh trong nội bộ nhân dân, tránh khiếu kiện đông người. Có sự trao đổi giao ban định kỳ, theo dõi giải quyết các vụ việc hoà giải ở mỗi phường, tổ chức toạ đàm trao đổi kinh nghiệm nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác hoà giải... để những mâu thuẫn chủ yếu trong nhân dân như tranh chấp đất đai, lối đi, đường nước, những va chạm trong xây dựng, sinh hoạt... được giải quyết ngay tại cơ sở, hạn chế phát sinh các vụ việc phức tạp, các điểm nóng phải xử

lý hình sự, không có đơn thư khiếu kiện tập thể.

Để công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật đạt hiệu quả cao, hạn chế tình trạng vi phạm do không hiểu biết pháp luật của nhân dân, đề nghị các cơ quan chức năng của trung ương cần chỉ đạo đồng bộ để các văn bản luật được ban hành nhanh chóng đi vào cuộc sống, tránh tình trạng "luật chờ nghị định", đề nghị Bộ Tư pháp phối hợp với các bộ, ngành, đoàn thể trung ương hướng dẫn, chỉ đạo cơ sở tăng cường kinh phí cho công tác tuyên truyền phổ biến giáo dục pháp luật, nên có

chế độ phụ cấp trách nhiệm cho thành viên HĐPHGDGPBPL, báo cáo viên, hoà giải viên cấp cơ sở; đồng thời tăng cường kiểm tra việc tuyên truyền giáo dục, pháp luật của cấp dưới bằng các hình thức thích hợp.

Từ thực tế công tác phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan để nâng cao hiệu quả tuyên truyền phổ biến và giáo dục pháp luật mà quận Ba Đình đã và đang triển khai thực hiện có hiệu quả tại cơ sở trong thời gian qua, có thể coi đây là một kinh nghiệm tốt của chính quyền cấp cơ sở trong công tác nói trên. ●

XÂY DỰNG CƠ SỞ DỮ LIỆU THÔNG TIN...

(Tiếp theo trang 30)

danh mục mã tôn giáo, làm cơ sở pháp lý cho việc xây dựng phần mềm quản lý cán bộ, công chức thống nhất trong toàn quốc.

Ba là, nghiên cứu, đề xuất giải pháp về công nghệ phục vụ cho việc xây dựng phần mềm quản lý cán bộ, công chức thống nhất trong toàn quốc. Trong đó:

- Về phần mềm: kết quả điều tra cho thấy, hầu hết các phần mềm quản lý cán bộ, công chức sử dụng công nghệ đã quá cũ, không thể mở rộng và nâng cấp được. Đặc biệt là các phần mềm này không thống nhất về các chuẩn thông tin đầu vào nên không có khả năng kết nối, đồng bộ và tích hợp dữ liệu chung được. Do vậy, cần thiết phải tiến hành phân tích, thiết kế lại bài toán quản lý cán bộ, công chức để xây dựng phần mềm mới với đầy đủ chức năng đáp ứng yêu cầu chuyên môn, nghiệp vụ của công tác quản lý cán bộ, công chức.

Sau khi phần mềm chuẩn và thống nhất được xây dựng xong sẽ "vớt" toàn bộ dữ liệu thông tin về cán bộ, công chức từ kết quả tổng điều tra năm 2005 sang cơ sở dữ liệu và phần mềm mới, đồng thời chuyển giao gói phần mềm và dữ liệu riêng rẽ của từng đơn vị về cho các bộ, ngành và địa phương để quản lý, khai thác theo quy định tại Điều 18 Quyết định số 14/QĐ-BNV ngày 6/11/2006 của Bộ trưởng Bộ Nội vụ.

- Về trang thiết bị công nghệ thông tin: tiến hành đánh giá và bổ sung kịp thời các trang thiết bị đầu cuối trong hệ thống quản lý cán bộ, công chức đồng bộ về cấu hình kỹ thuật bảo đảm kết nối thông suốt từ cơ sở dữ liệu trung tâm (Bộ Nội vụ) tới các bộ, ngành và địa phương (Vụ Tổ chức cán bộ, Sở Nội vụ). Nghiên cứu giải pháp về đường truyền để kết nối và tích hợp được dữ liệu từ bộ, ngành và địa phương về Bộ Nội vụ bảo đảm

tiết kiệm, hiệu quả và bảo đảm an toàn, an ninh mạng.

- Về nguồn nhân lực công nghệ thông tin: Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức trực tiếp làm công tác quản lý hồ sơ điện tử về cán bộ, công chức trong hệ thống ngành Tổ chức nhà nước.

Trên đây là một số suy nghĩ bước đầu về công tác quản lý nhà nước đối với lĩnh vực hồ sơ và dữ liệu thông tin về đội ngũ cán bộ, công chức hành chính nhà nước. Chúng tôi hy vọng những vấn đề đặt ra trên đây sớm được cơ quan có thẩm quyền quan tâm, hỗ trợ để cơ sở dữ liệu thông tin thu được từ kết quả tổng điều tra được sớm hoàn thiện và đưa vào ứng dụng có hiệu quả trong công tác quản lý cán bộ, công chức hành chính, đáp ứng mục tiêu quản lý thống nhất hồ sơ điện tử về cán bộ, công chức trong phạm vi toàn quốc ●